

תערוכת אקספו 2010 - חלון לשיתוף פעולה כלכלי עם סין

תהילה לוי, עו"ד | שלי בן שחר, עו"ד

התערוכה הבינלאומית אקספו 2010 תיפתח בשנגחאי בחודש מאי והיא משתלבת במגמת הממשל הסיני לעידוד השקעות זרות ושיתופי פעולה עם אנשי עסקים מרחבי העולם

תחת הכותרת "עיר טובה יותר, חיים טובים יותר". בתערוכה ייבחן הפורטנציאל המלא של מגורים עירוניים במאה העשרים ואחת, עם דגש על שיפור רמת חייהם של התושבים. המציגים יתייחסו לכלל ההיבטים וההשלכות של מגורים בעיר: בנייני מגורים, תשתיות, תחבורה ציבורית, סביבת עבודה ועוד. נושא זה הוא רלבנטי במיוחד בעבור סין הואיל והיא נמצאת בתהליך מואץ של עיור ומעבר מחברה כפרית לחברה עירונית, ומתמודדת עם ההשלכות הרבות של שינוי זה.

לאור הצמיחה הכלכלית של סין, התערוכה תהווה מוקד עניין בינלאומי ותמשוך השקעות בינלאומיות בהיקף נרחב. מיקומה של התערוכה בעיר שנגחאי, המכונה גם "עין הדרקון", יכול לאפשר לחברות עסקיות זרות דריסת רגל בעיר שהיא בעלת הכלכלה הדינמית ביותר בסין ונחשבת לשער הייבוא והייצוא של המדינה.

אופק של הזדמנויות כלכליות

הממשל הסיני מקדם מגמה נמשכת של רגולציה הכרוכה בהטבות ותמריצים ליחידים ולתאגידים זרים להשקיע בסין. כך למשל, סמוך לפתיחת התערוכה, ביום 1 במרץ 2010, נכנסו לתוקף תקנות חדשות המאפשרות הקמת סוג תאגיד חדש להשקעות זרות, נוסף על התאגידים המסורתיים Joint Venture (להלן: "JV") ו-Wholly Foreign Owned Enterprise (להלן: "WFOE") ועוד. לראשונה, יאפשר התאגיד החדש למשקיעים זרים להתאגד בצורת שותפות Foreign-Invested Partnership (להלן: "FIP"). במסגרת זו אפשר להקים שותפות בין תאגידים או בין יחידים. כמו כן, קיימת אפשרות להקים

במאי 2010 תיפתח בשנגחאי אקספו 2010, תערוכה עולמית במסורת התערוכות והירידים הבינלאומיים המתקיימים מאז שנת 1851. בתערוכות אלו נחשפו לראשונה המצאות כמו השעון המעורר, המקלחת, הטלפון וההמבורגר, ואפילו מגדל אייפל בפרוץ נבנה לכבוד התערוכה העולמית של שנת 1889.

התערוכה, שתפעל במשך כשישה חודשים, היא יריד התעשייה והמסחר הגדול בעולם וזוהי הפעם הראשונה שהיא מתקיימת במדינה מתפתחת. בשל כך, ובהתאם לרף הגבוה שהציבה סין באולימפיאדה, נערכים בשנגחאי לתערוכה הגדולה בכל הזמנים. המארגנים מעריכים שהיא צפויה לשבור שיאים בכל הקשור לכמות המבקרים, התצוגות והתקציב, הנושק ל-50 מיליארד דולר. עד כה, כ-192 מדינות וחמישים ארגונים בינלאומיים אישרו את השתתפותם, בהם גם מדינת ישראל. הסינים מעריכים כי לתערוכה צפויים להגיע כ-70 מיליון מבקרים מסין ומרחבי העולם.

עם הפנים לעתיד

יצרנים וחברות מרחבי העולם יגיעו לתערוכה כדי לחשוף את המצאותיהם ומוצריהם בפני מיליוני מבקרים ובפני השוק הסיני העצום. כל מדינה שואפת להציג את הישגיה הטכנולוגיים והתרבותיים וזוהי פלטפורמה חשובה ליצרנים ולחברות לחשיפת המצאות ורעיונות חדשים.

בשנת 2010 כ-55 אחוז מאוכלוסיית העולם מתגוררים בערים, והתערוכה, שחרתה על דגלה את חזון העתיד, תיערך בסימן "החיים בעיר"

הביתן הישראלי באקספו 2010

באמצעות השותפות ZAG/JUNZEJUN, שהינה שותפות ייחודית של משרדנו עם משרד JUNZEJUN, אחד ממשרדי עורכי הדין המובילים בסין, אנו מייצגים את משרד חיים דותן אדריכלים בע"מ, המתכנן ומבצע את פרויקט הביתן הישראלי בתערוכת אקספו 2010. אנו מלווים את הפרויקט על כל היבטיו המשפטיים, בישראל ובסין. על הביתן הישראלי בתערוכת אקספו 2010 אחראים האדריכל חיים דותן והמעצב אמיר אשר. חברת חיים דותן אדריכלים בע"מ זכתה במרכז של משרד החוץ לתכנון, הקמה, תחזוקה ופירוק (DBOT) של הביתן הישראלי. קבוצת התכנון והביצוע של הפרויקט כוללת את חברת חיים דותן אדריכלים בע"מ, חברת סי.פי.אם. מנהלי הפרויקט, וחברת דיסקאין, מפיקת התכנים והמולטימדיה. האדריכל חיים דותן הינו בעל מוניטין וניסיון בינלאומי בתכנון ובניית פרויקטים חדשניים. הוא נחשב חלוץ ומחדש בתעשיית הבנייה האדריכלית בתחומי מגורים, משרדים, ותעשייה בסין, במזרח אירופה, באפריקה ובאיחוד האמירויות הערביות. בשנת 1990, לאחר קריירה בינלאומית, ייסד דותן את משרד חיים דותן אדריכלים בע"מ, העוסק במחקר ופיתוח, בנייה וחשיבה ארכיטקטונית חדשנית ומתכנן פרויקטים פרטיים וציבוריים בישראל ובעולם. הפרויקטים החדשניים יוצרים שפה אדריכלית חדשה בנוף הישראלי והבינלאומי.

הביתן הישראלי, תחת הכותרת "חדשנות מתמשכת למען חיים טובים יותר", מיועד לחשוף ולקדם, בפני העולם בכלל ובפני הקהל הסיני בפרט, את הידע ואת ההישגים הטכנולוגיים של ישראל, בשילוב ערכי מורשת ותרבות. הביתן הינו מבנה ארכיטקטוני חדשני וטכנולוגי המסמל דיאלוג, תנופה ופריצה. הביתן מורכב משני גופים ארכיטקטוניים משולבים ומאוחדים הבנויים מאבן וזכוכית, ונראה שונה מכל זווית ראייה, בשעות היום והלילה. שני הגופים המעוגלים מסמלים דיאלוג בין אדם וטבע, בין אדם לאדם, בין עם לעם, ומסמלים את השילוב של עבר עם עתיד. חללי הפנים מסמלים את רוח העם היהודי, את ערכי תרבותו ודתו, ואת הישגיו התרבותיים בעבר והישגיו הטכנולוגיים החדשניים בהווה ובעתיד שהינם סמל לרוח האדם בעולם כולו.

הביתן הישראלי בנוי משלושה חלקים: הגן הלוחש, היכל האור והיכל החידושים. בביתן תוצג ההיסטוריה של העם היהודי (בית המקדש, מצדה וכדומה) ולצדה החידושים והפיתוחים הטכנולוגיים של ישראל כיום בתחומי האנרגיה, הרפואה, החקלאות, ההיי-טק ועוד.

גורמים ממשלתיים בישראל צופים כי במהלך התערוכה יגיעו לביתן הישראלי בין 2 ל-2.5 מיליון מבקרים, מרביתם סינים. הביתן והמופעים שיתקיימו בו יעניקו למבקרים חוויה מעשירה של היכרות ראשונית עם ישראל, במטרה להדק את הקשרים התרבותיים והכלכליים בין ישראל לסין.

חיים דותן אדריכלים בע"מ
www.haimdotan.com
dotanarc@yahoo.com

שותפות בין שותפים סינים לשותפים זרים, לרבות בדרך של הצטרפות יזם זר לשותפות סינית קיימת. על שותפות FIP יחולו דיני השותפות הסיניים אם כי היא עדיין כפופה במידה רבה לדיני ההשקעות הזרות בסין.

במטרה להקל על משקיעים זרים להיכנס לשוק הסיני, קובעות התקנות פרוצדורה מקלה לצורך הקמת שותפות FIP לעומת התאגדות דויות אחרות. כך למשל, אין דרישה לקבלת אישור ממשרד המסחר הסיני לשותפות (דרישה הקיימת במקרה של JV או WFOE) ודי בהליך של רישום השותפות. התקנות החדשות, המאפשרות התאגדות במסגרת תאגיד גמיש, מבטאות את רצונה המוצהר של הממשלה לעודד זרים בעלי ידע טכנולוגי וניסיון ניהולי לקדם תעשיות מסוימות בסין. בנוסף, כחלק מהרצון להפוך את סין למרכז השקעות בינלאומי, אישרה ממשלת שנגחאי הוראות ניסיוניות בנושא השקעות זרות שמטרתן להקל ולעודד הקמת ניהול קרנות הון פרטיות זרות באזור פודונג בשנגחאי. גם בביג'ין יש כוונה להעניק תמריצים בנוגע לקרנות הון זרות. הרשויות בביג'ין הודיעו כי בכונתן להקים קרן השקעות ממשלתית אשר תשקיע בחברות טכנולוגיות מתקדמות, טכנולוגיות ירוקות וחיידושים מדעיים.

התקנות החדשות, המאפשרות התאגדות במסגרת תאגיד גמיש, מבטאות את רצונה המוצהר של הממשלה לעודד זרים בעלי ידע טכנולוגי וניסיון ניהולי לקדם תעשיות מסוימות בסין

במטרה לצמצם את הפער הכלכלי בין פרויבניציות החוף (שנגחאי, גואנד'ו, שזן) הזכות לשגשוג כלכלי בשנים האחרונות, ובין פרויבניציות אחרות, מעודדת סין לאחרונה השקעות בינלאומיות במרכז ובמערב סין. לפיכך, פורסמה מדיניות מועדפת הכוללת הטבות מס, סובסידיות והקלות נוספות לחברות בינלאומיות אשר ישקיעו במרכז ובמערב סין, כמו למשל הפחתה והתאמה של שיעור המע"מ על מוצרים בתעשיות העוסקות באנרגיה חלופית והפחתת שימוש בצריכת אנרגיה (מחזור מים, מוצרי גומי ממוחזרים ועוד). המדיניות המועדפת פונה בעיקר לחברות בינלאומיות אשר ישקיעו בתחומים העוסקים בתעשיות ירוקות, בהיי-טק, בשירותים מודרניים ובאנרגיה חלופית.

לאור החשיבות הבינלאומית של תערוכת אקספו והעובדה שיבקר בה גורמים ממשלתיים כמו גם משקיעים ולקוחות, קיימים או פוטנציאלים, נראה כי התערוכה היא הזדמנות עסקית מעניינת ליחידים ולתאגידים הפועלים בסין או מעוניינים להשתלב בכלכלה הסינית ולשווק את שירותיהם ומוצריהם. חברות ישראליות בתחומי ההיי-טק, הרפואה או חקלאות וסביבה יוכלו לנצל את הקדמה הטכנולוגית לשיתוף פעולה עם גורמים ממשלתיים, משקיעים או לקוחות פוטנציאלים. מגמת הממשלה הסינית לעודד השקעות זרות רק מחזקת את האטרקטיביות שבהשתתפות בתערוכה ואת ניצול ההזדמנויות העסקיות שהיא יוצרת.

עו"ד תהילה לוי, עורכת דין במשרדנו בשנגחאי, סין
tehila.levi@junzejun.com

עו"ד שלי בן שחר, עורכת דין במשרדנו בשנגחאי, סין
shellybenshahar@junzejun.com

עימות חזיתי - סין מול מעצמות האינטרנט

עומר קפלן, עו"ד | עדי ברנע, מתמחה

באינטרנט והנגשת המידע הרלבנטי ביותר לביטוי אותו חיפש הגולש. הקש ששבר את גב הגמל עבור גוגל היה כאשר החברה חשפה, בינואר 2010, כי נעשו ניסיונות לפרוץ לתיבות הדואר האלקטרוני שלה (GMAIL), במטרה לחשוף התכתובות של פעילי זכויות אדם סינים. בעקבות זאת הודיעה גוגל כי היא שוקלת מחדש את פעילותה בסין ובין השאר שוקלת להסיר את

גודלו של השוק הסיני ועליית הפופולריות של רשת האינטרנט בקרב האזרחים הסינים הפכו אותו לאחד המעניינים והכדאיים ביותר לחברות המערביות המובילות הפועלות בשוק האינטרנט

הצנזורה מעל מנוע החיפוש גוגל סין. במסגרת המאבק של גוגל בסין, הודיעה החברה כי היא דוחה את השקת הטלפון הנייד שלה המבוסס על מערכת אנדרואיד (הגוגלפון) בטענה כי לא יהיה אחראי מצידה להשיק את הטלפון בעת כזו. המלחמה בין גוגל ובין סין נתנה את

האינטרנט אופרה (Opera), המיועדת לשימוש בגלישה באינטרנט באמצעות טלפון נייד. גולשים שהתנסו בגרסה הסינית של דפדפן אופרה, מספרים כי נמנעה מהם גישה לאתרים דוגמת הרשת החברתית פייסבוק. הדפדפן בגרסתו הקודמת היה לפופולרי במיוחד בסין, דווקא משום שאפשר לעקוף את נהלי חסימת התכנים הנוקשים. הדפדפן הקודם היה למעשה זהה לזה הנמצא בשימוש בשאר העולם ולכן לא חלו עליו ההגבלות השמורות לאתרים בסין. החלטתה של חברת אופרה להשיק דפדפן מיוחד ומצונזר, לשוק הסיני בלבד, ממחישה את כוחה והשפעתה של הצנזורה הסינית על עולם האינטרנט ועל גופים מערביים חזקים הנכנעים לדרישות הממשל הסיני.

גוגל נגד סין

נראה כי חוקי המשחק השתנו ומעצמת האינטרנט החזקה בעולם, גוגל, התייצבה על רגליה האחריות ויצאה לקרב חורמה נגד הצנזורה הסינית על עולם האינטרנט ועל תכניה של גוגל. בינואר 2006 השיקה גוגל את מנוע החיפוש שלה בסין, Google.cn. כמו שאר האתרים בסין, גם מנוע החיפוש של גוגל היה כפוף לרגולציות שאילצו אותו לחסום אתרים מסוימים. באותן שנים ספגה גוגל ביקורות חסרות תקדים על כניעתה לצנזורה הסינית וזאת משום שהחברה חרתה על דגלה את חופש המידע על ידי החיפוש

הדואר האלקטרוני הראשון נשלח מסין בשנת 1987 ומאז הרפובליקה הסינית נוקטת בגישה אמביוולנטית כלפי ערכי הקדמה והפתיחות שהם אבני היסוד של רשת האינטרנט.

נושא הצנזורה הסינית על רשת האינטרנט עלה לאחרונה לכותרות בשל העימות החזיתי בין המעצמה הגדולה בעולם - הרפובליקה העממית של סין, ובין מעצמת האינטרנט הגדולה בעולם - ענקית החיפוש גוגל. יחסה האמביוולנטי של סין כלפי האינטרנט החל הרבה לפני המאבק המתקופר האחרון בינה ובין גוגל. מתחילת דרכה של רשת האינטרנט בסין, זרימת המידע באינטרנט עברה תחת עינו הבוחנת של הממשל הסיני תוך צנזור תכנים רבים מהעולם המערבי. הסינים מכנים את הצנזורה על האינטרנט בשם The Great Firewall (חומת האש הגדולה) על משקל החומה הסינית אשר נועדה להגן על המדינה מפני פולשים מבחוץ.

גודלו של השוק הסיני ועליית הפופולריות של רשת האינטרנט בקרב האזרחים הסינים הפכו אותו לאחד המעניינים והכדאיים ביותר לחברות מערביות מובילות הפועלות בשוק האינטרנט. נראה כי כדאיות זו גורמת גם לחברות האינטרנט החזקות בעולם להיכנע לדרישות הצנזורה הסינית. הגלישה באמצעות טלפון נייד, למשל, היא תופעה הגדלה בקצב מסחרר ברחבי העולם, אולם הצנזורה הסינית אינה פוסחת עליה. בסין הושקה לאחרונה גרסה חדשה של דפדפן

**נראה כי חוקי המשחק
השתנו ומעצמת
האינטרנט החזקה
בעולם, גוגל, התייצבה
על רגליה האחוריות
ויצאה לקרב חורמה נגד
הצנזורה הסינית על
עולם האינטרנט ועל
תכניה של גוגל**

נראה כי השאלה האם הצנזורה הסינית, אשר נכון להיום שולטת ביד רמה על התכנים להם נחשפים אזרחי סין באינטרנט תחזיק לאורך זמן, תהא בכותרות בזמן הקרוב ואולי הצעד הפומבי הראשון אותו עשתה גוגל, מסמן את תחילת קריסתה של חומת האש הגדולה.

עו"ד עומר קפלן, עורך דין במחלקת
ההיי-טק | omer@zag-k.co.il

עדי ברנע, מתמחה במחלקת
ההיי-טק | adyb@zag-k.co.il

באידו חולשת על יותר מ-61 אחוז של הכניסות שוק החיפוש הסיני באינטרנט, בעוד שגוגל ממוקמת במקום השני ונתח השוק שלה עומד על 29 אחוז בלבד. בהנחה ואכן גוגל תוציא את עסקיה מסיין, יהיה בכך כדי להקל על באידו להשתלט על שוק החיפוש הסיני כמעט במלואו ולהקל על עבודת הפיקוח והצנזורה של הממשל הסיני. למרות העובדה כי גוגל איננה מנוע החיפוש המוביל בסיין, בעבור רבים סימנה גוגל את המאבק בצנזורה הסינית ואת ההגנה על זכויותיו של האזרח הסיני לחופש המידע. יציאתה האפשרית של גוגל מסיין, מסמנת עבור אזרחים סינים רבים את סופו של המאבק נגד הצנזורה.

סיכום

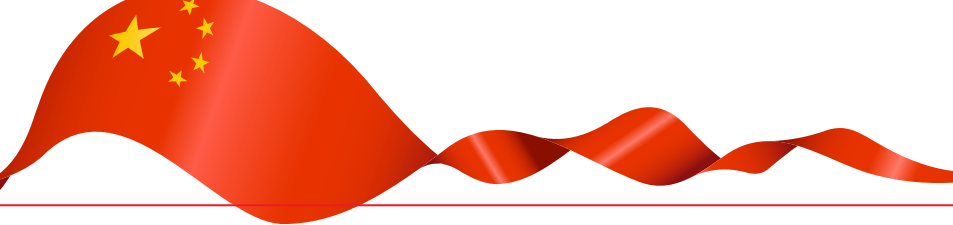
בעולם האינטרנט היום, בו האתרים הפופולריים ביותר הינם אתרים אשר מרבית תוכנם מורכב מתוכן שמעלים הגולשים (פייסבוק, טוויטר, יו-טיוב) באופן כמעט חופשי, נראה כי מקומה של הצנזורה השלטונית הולך ומצטמצם ולא ניתן לעצור את אוטוסטרדת המידע באינטרנט. אחת הדוגמאות הבולטות ביותר למלחמה של אזרחים בצנזורה היתה לאחר הבחירות האחרונות באיראן בקיץ 2009, כאשר המידע שהגיע לעולם המערבי על מרי אזרחי היה דרך אתרים חברתיים ובראשם טוויטר, אשר חשף את ממדי ההפגנות שהתרחשו במדינה.

אותותיה גם בבתי המחקקים ובבתי המשפט ברפובליקה העממית של סין. כך למשל:

- בינואר 2009, רגולטורים בסיין מותחים ביקורת על גוגל משום שמנוע החיפוש שלה מאפשר גישה לאתרי פורנוגרפיה.
- ביוני 2009, רגולטורים בסיין מענישים את גוגל סין על כך שלא הסירה תוכן פורנוגרפי וחוסמים את האפשרות לחיפוש באתרים זרים.
- בדצמבר 2009, תביעה של סופרת סינית נגד גוגל נידונה בבית המשפט הסיני על כך שסרקו את עבודותיה.

גוגל נגד באידו

למרבה ההפתעה, בניגוד למצב ברוב מדינות העולם, מנוע החיפוש של גוגל אינו הגדול ביותר בסיין. נכון להיום, מנוע החיפוש הגדול והמוביל בסיין (ואף בהפרש גדול מגוגל) הוא באידו (Baidu) אשר בו משתמשים מרבית הגולשים הסינים. הפופולריות הגואה של באידו בסיין טמונה בין השאר בכך שמנוע החיפוש של גוגל נתפס בעיני הגולשים הסינים כמנוע חיפוש המיועד בעיקר למטרות איסוף מידע ברמות גבוהות ואילו באידו סוחף את הקהל הסיני הצעיר אשר מחפש בעיקר מדיה לשימוש בשעות הפנאי כמו סרטים, מוזיקה, תמונות וכדומה. על פי אתר www.emarketer.com, העוסק במחקר שווקים באינטרנט, חברת

חקיקה אמריקאית וסינית בנושא השקעות זרות ישירות: סקירת ההתפתחויות האחרונות ג'יימס פרלין, עו"ד (מוסמך במדינת ניו יורק, ארה"ב)

ושלרכישה הפוטנציאלית יש השפעה על הביטחון הלאומי. בשנת 2008, הממשל האמריקאי פרסם מדריך הנחיות בנושא FINS ורכישתו על ידי CFIUS. במהלך שני העשורים האחרונים ולאור החקיקה בארה"ב בנושא השקעות זרות ישירות (EXON-FLORIO ו-FINSA), הממשל האמריקאי מנע את ביצוען של כמה השקעות סיניות בארה"ב וכן לאור החקיקה המגבילה בנושא ההשקעות הזרות בארה"ב, כמה השקעות סיניות בארה"ב בוטלו על ידי המשקיעים עצמם. כך למשל, בשנת 1990 ממשל בוש הראשון הורה לבטל את השקעתו של התאגיד הסיני - China National Aero Technology Import and Export Corporation, בחברה אמריקאית שעסקה בייצור תעשייתי של מטוסים (MAMCO Manufacturing, Inc.).

צמיחתה המהירה של כלכלת סין בשני העשורים האחרונים הציבה אתגרים לא פשוטים בפני מעמדה של ארה"ב כמעצמה הכלכלית הגדולה בעולם והגבירה את המתח בין המדינות. התערבות הממשל הסיני בעניין גוגל, פגישת הנשיא אובמה עם הדאלי לאמה, היעדר ההסכמה לגבי החקיקה בנושא שינויי האקלים הגלובליים והגברת הסנקציות על איראן, התרחשו תוך גידול התחרות הכלכלית בין שתי האומות והוסיפו שמן על מדורת התחרות.

אחד הנושאים ששתי המדינות מגלות בו עניין רב הוא השקעות זרות ישירות בתחומן. לאחרונה, הן סין והן ארה"ב, אימצו בנושא זה חוקים ותקנות שמטרתם להגביל את יכולתם של משקיעים זרים להשקיע בתחומים אשר נחשבים חיוניים לכלכלתן ולביטחונן הלאומי. על משקיעים המעוניינים לפעול בתחום זה, בכל אחת מהמדינות, להיות מודעים לחקיקה זו.

יחידים ותאגידים סינים, כמו גם יחידים ותאגידים זרים אחרים, המשקיעים בתאגידים אמריקאיים המפתחים או מחזיקים בטכנולוגיות שעוסקות, במישורן או בעקיפין, בביטחון הלאומי של ארה"ב, נדרשים להתמודד עם

בארה"ב על ידי גופים שאינם אמריקאיים. המרכיב המהותי בעסקאות מסוג זה הינו היכולת להעביר את השליטה על הפעילות העסקית המבוצעת בארה"ב לידי גופים זרים, שאינם אמריקאיים. כל מי שהינו צד לעסקה מסוג זה רשאי לדווח על עסקה זו ל-CFIUS, ואולם במידה שלא דיווח, CFIUS תהא זכאית להתנגד לעסקה ואף להחליט על מניעתה של העסקה מלכתחילה או ביטולה, אף לאחר סגירת העסקה.

ישנם ארבעה פרמטרים עיקריים שעל הצדדים לעסקה לבחון על מנת לקבוע אם העסקה, שהם צד לה, כפופה לפיקוח ה-FINSA:

- האם מדובר ברכישה, מיזוג, השתלטות או עסקה אחרת הכוללת העברת השליטה של הפעילות העסקית האמריקאית?
- זהות הצדדים לעסקה. דהיינו, האם בעל השליטה של הפעילות העסקית האמריקאית הוא גורם זר, שאינו אמריקאי?
- האם שליטתו של הגוף הזר הינה בתשתית המוגדרת כ"תשתית חיונית"? דהיינו בנכסים, מוחשיים או לא מוחשיים, או מערכות, ששיתוקם או הפרעה לפעילותם עשויים להשפיע או לפגוע בביטחון הלאומי של ארה"ב.
- האם ישנם שיקולים של ביטחון לאומי שיווצרו בעקבות העסקה?

המשך בעמוד האחרון <<

לאחרונה, הן סין והן ארה"ב, אימצו בנושא זה חוקים ותקנות שמטרתם להגביל את יכולתם של משקיעים זרים להשקיע בתחומים אשר נחשבים חיוניים לכלכלתן ולביטחונן הלאומי

כמו כן, ב-2005 תאגיד סיני, בשם China National Offshore Oil Company, ביטל את הצעתו לרכישת חברה אמריקאית בשם Unocal מקליפורניה, בעקבות לחץ שהופעל על ידי פוליטיקאים אמריקאים. גם לאחרונה, בדצמבר 2009, CFIUS המליצה למנוע מחברה סינית בשם Northwest Non Ferrous International Investment Company Ltd. מלהשקיע בחברה אמריקאית העוסקת בתחום מכרות וכרייה בארה"ב (Firstgold Corp).

הוראות ה-FINSA עוסקות בפיקוח על סוגי עסקאות שונים, לרבות עסקאות מיזוגים, רכישות, השתלטויות והשקעות המבוצעות

ביקורת קפדנית מצד הממשל האמריקאי. מגמת הממשל האמריקאי התחזקה לאחר כניסתו לתוקף של חוק השקעות זרות וביטחון לאומי, מאוקטובר 2007 (להלן: "FINSA"), שהחליף את חוק EXON-FLORIO, אשר הסדיר את ההשקעות הזרות הישירות בארה"ב עד אז. FINSA חוקק בעקבות ניסיון כושל של חברת Dubai Ports World לרכוש חברה שהיתה בעלים של כמה נמלים בארה"ב.

כמו כן, הוקמה בארה"ב ועדה מיוחדת, הועדה להשקעות זרות בארה"ב (להלן: "CFIUS"), שעוסקת בעיקר בפיקוח ובבדיקת השקעות זרות, שבהן הרוכשים עשויים להשיג שליטה בעסקים או ברכוש אמריקאי,

שוקי ההון נצבעים צהוב

עודד הר-אבן, עו"ד

כתוצאה מהמיזוג, לרבות מידע על מוצרי החברה, מצב פיננסי, היסטוריה עסקית, הנהלה, בעלי מניות מרכזיים ועוד. עם טופס 8-K מוגשים דוחות כספיים מבוקרים חדשים המתייחסים לשנתיים של פעילות (או פחות אם החברה קיימת פחות זמן), הסכמים מהותיים וכדומה.

להבדיל מחברות טכנולוגיה ישראליות רבות שרשמו את מניותיהן בארה"ב עוד בטרם הפכו רווחיות, רבות מהחברות הסיניות שהופכות לחברות ציבוריות בארה"ב, דרך מיזוג הפוך, הינן חברות רווחיות בעלות הון, היסטוריה עסקית מוצלחת ומודל עסקי מוכח. חברות אלו עומדות במרבית

מבנה אחזקות לפיו החברה האופרטיבית הסינית מוחזקת על ידי חברה זרה, שהינה לרוב חברת Off Shore המאוגדת במקום מות כגון הונג קונג או איי הבתולה. הפיכתן של החברות לציבוריות, יכולה להתבצע בשתי דרכים. האחת, הנפקה ורישום ישיר למסחר של אותן חברות; והשנייה, מיזוג עם שלד בורסאי של חברה המאוגדת בארה"ב ורשומה למסחר, באחת מן הרשימות המשניות כגון: Over-The-Counter Bulletin Board או ב-Pink Sheets ולא באחת מן הבורסות הראשיות כגון נאסד"ק או הבורסה של ניו יורק. בדרך השנייה, עם סיומו של המיזוג, המכונה מיזוג הפוך (Reverse Merger) וכפוף לתנאים מסחריים, הופכים בעלי המניות של החברה הסינית לבעלי מניות הרוב בחברה הציבורית האמריקאית ובתמורה הופכות החברה הסינית וחברת האם הזרה שלה לחברות בנות בשליטה ישירה של החברה הציבורית האמריקאית. במקרה זה, החברה הציבורית היא למעשה חברה חדשה, עם אופרציה עסקית חדשה, גרעין שליטה חדש, הנהלה חדשה, דוחות כספיים מבוקרים חדשים וכמובן שם חדש וסימול מסחר חדש. נציין כי על מנת לשנות את שני האחרונים, נדרשת הגשת בקשה ל-FINRA, הגוף הרגולטורי שמפקח על נאסד"ק וברשות ניו יורק. בנוסף, החברה חייבת להגיש דיווח מיוחד על גבי טופס 8-K שמכונה SUPER 8-K וכולל בתוכו מידע נרחב מהסוג המצוי בתשקיף אודות החברה החדשה שנוצרה

ישראלים רבים אוהבים להתפאר במספר הרב של החברות הישראליות שנסחרות בבורסת נאסד"ק שבארה"ב. חברות ישראליות רבות כגון טבע וצ'ק פוינט רשומות למסחר בנאסד"ק כחברות ישראליות, ומוגדרות על פי חוקי ניירות הערך האמריקאיים כ-Foreign Private Issuer. חברות אלו הנות מחובות דיווח מופחתות לרשות ניירות הערך האמריקאית לעומת חברות נסחרות אחרות שהתאגדו בארה"ב. חברות כאלה בדרך כלל נרשמו ישירות למסחר בנאסד"ק במקביל להנפקה של מניותיהן לציבור.

לאחרונה נוספה מתחרה חדשה ליש"ר אל בכל הקשור ל"ייצוא" חברות למסחר בארה"ב. מדובר כמובן בסין. עם צמיחתה הכלכלית של סין, אנו עדים למספר הולך וגדל של חברות סיניות הנרשמות למסחר בבורסות האמריקאיות. אולם, בשונה מרוב החברות הישראליות, חברות סיניות רבות הופכות לחברות ציבוריות בארה"ב ומגיעות לבורסות האמריקאיות בדרך של מיזוג לתוך שלד בורסאי קיים ולא בדרך של רישום ישיר. על מנת להירשם למסחר בארה"ב, מרבית החברות הסיניות פועלות במסגרת

לאחרונה נוספה מתחרה חדשה לישראל בכל הקשור ל"ייצוא" חברות למסחר בארה"ב. מדובר כמובן בסין

תנאי הסף למסחר בבורסה ראשית דוגמת נאסד"ק או American Stock Exchange (AMEX) שנרכשה לאחרונה על ידי הבורסה של ניו יורק ושזוכה לפופולריות רבה בסין, בשונה מישראל שבה נאסד"ק היא הבורסה הפופולרית יותר. כתוצאה מכך, החברות הסיניות מצליחות במקרים רבים לשדרג את עצמן לרישום בבורסה ראשית שכזו תוך כמה חודשים עד שנה מרגע השלמת המיזוג.

במקרים רבים מתבצעת השקעה בחברה במקביל להליך המיזוג ההפוך, כך שלמשקיפים עים נוצרת הזדמנות לבצע השקעה בחברה בשווי נמוך יחסית מהשווי המצופה לאחר שתיווצר היסטוריה של מסחר במניה. בנוסף, לחברה המגייסת יש שקט בכל הקשור לגיוס כספים ומוענק זמן פעולה להתרגל למעמד החדש כחברה ציבורית, לחובות הדיווח ולבניית ערך ושווי שוק שייטיעו לגיוסים עתידיים במכפילים אטרקטיביים יותר.

חשוב לציין, כי לבעלי המניות בחברות הסיניות המעבר לחברה אמריקאית וחובות הגילוי להן הם נדרשים אינם דבר של מה בכך. לחברות הסיניות לוקח זמן להתרגל לכללי הדיווח החשבונאיים, להרגל לעדכן את השוק, להציג בכנסים ולדבר עם משקיעים. על פי רוב,

המשך בעמוד האחרון <<

המשך מעמוד 6 <<

העבר השני, בשנת 2006, כנראה כתוצאה מתסכול מצד הממשל הסיני לאור הבדיקות הקפדניות וההגבלות שהטיל הממשל האמריקאי על השקעות סיניות בארה"ב, אימץ הממשל הגבלות על השקעות ישירות זרות בסין. תחילה, שר המסחר הסיני החליט להקפיא את הליך הרכישה של תאגיד סיני העוסק בייצור ציוד לבנייה, בשם Xugong Construction Machinery, על ידי קבוצה אמריקאית (קבוצת Carlyle), כשבסופו של יום ההשקעה הופחתה מ-85 אחוז ל-50 אחוז. עוד באותה שנה, הממשל הסיני אימץ חקיקה ספציפית בנושא רכישות של תאגידים סינים על ידי משקיעים זרים, המכונה Provisions on Acquisition of Domestic Enterprises by Foreign Investors 2006 (להלן: "2006 M&A Provisions"). סעיף 12 של 2006 M&A Provisions מקנה לשר המסחר סמכות לערוך בדיקה מחדש של כל ההשקעות שתוצאתיהן בפועל הן שליטה של גופים זרים בתאגידים שמתקיים בהם אחד מאלה: 1. מעורבים בתעשייה משמעותית; 2. יש להם השפעה על בטחון האומה; 3. מעורבים בהם סימני מסחר (סיניים) מפורסמים; 4. אלו עסקים עם שם בעל היסטוריה ארוכה. סעיף 12 של 2006 M&A Provisions נוסח בהרחבה והינו פחות ברור ובהיר מהוראות ה-FINSA. כך לדוגמה, הסעיף לא קובע אילו עסקאות כפופות לבדיקה של הביטחון הלאומי או מהי "שליטה" של גוף זר בתאגיד סיני. כמו כן, הסעיף אינו מספק הגנה לצדדים לעסקה לאחר אישורה והשלמתה וגם לא קובע פרוצדורה שעל בסיסה יבוצעו הבדיקות מצד הביטחון הלאומי בסין. בשונה מהוראות ה-FINSA, ה-2006 M&A Provisions לא קובע איזה מידע יש לכלול בדיווח שמשקיע זר נדרש להגיש לממשל הסיני. כמו כן, אם הוגש דיווח והוא

נמצא לא מספק, לממשל הסיני יש סמכות לעצור את העסקה המוצעת או, אם העסקה כבר התבצעה, לבטלה. נציין כי גישת הממשל הסיני בשנים האחרונות היא ליתן פרשנות רחבה למושגים בחקיקה האמורה, על מנת להשהות או להגביל השקעות של גורמים זרים בחברות סיניות, בעילה של "ביטחון לאומי", גם אם על פניו לא מדובר בעסקאות שיש להן נגיעה לביטחון הלאומי (כמו חברות לייצור סירי בישראל, חברות לייצור סבי סויה ויצרניות ניר).

לסיכום, שתי המעצמות הכלכליות, סין וארה"ב, אימצו חקיקה שנועדה לפקח ולהגביל השקעות זרות ישירות בתחומים עסקיים, שקשורים או משליכים על הביטחון הלאומי של כל אחת מהמדינות. עם זאת, החקיקה האמריקאית בנושא זה נמצאה ברורה, מוגדרת וקלה יותר למעקב, בהשוואה לחקיקה הסינית. ככל שהתחרות הכלכלית והחשדנות בין שתי האומות יגדלו, אפשר לצפות כי בהתאמה יגדל גם השימוש בחקיקה האמורה, שנועדה להגביל גופים אמריקאים לפעול ולהשקיע בסין ולהפך, ובכך למנוע מאותם גופים לרכוש שליטה כלכלית משמעותית בתעשיות חשובות.

עו"ד ג'יימס פרלין, עורך דין במחלקה האמריקאית | jamesp@zag-k.co.il

המשך מעמוד 7 <<

מנהלי החברות, לרבות מנהלי הכספים, אינם דוברי אנגלית ומציאת אדם דובר אנגלית וסינית, שמבין בכספים ויכול לתקשר עם השוק (דבר טריוויאלי בעבור חברה ישראלית) אינה דבר פשוט. לכן, לחברות רבות בסין יש יועץ פיננסי שתפקידו לעזור להן לתקשר עם השוק. יועצים אלה הם בדרך כלל סינים שהתחנכו בארה"ב ועבדו בשוק האמריקאי

כמה שנים. במקביל, יותר ויותר נותני שירותים בארה"ב כגון משרדי עורכי דין, פירמות רואי חשבון, בנקים להשקעות וחברות קשרי משקיעים מפתחים פרקטיקות סיניות ושוכרים אנשי מקצוע דוברי סינית על מנת לזכות בנתח של העבודה הרבה שהחברות הסיניות מספקות.

היסטורית, המוטיבציה של יזמים וחברות סיניות להיסחר בארה"ב נבעה לא רק מהרצון לגייס הון לפעילות אלא גם במקרים לא מעטים מסיבות אישיות ורצון לבזר נכסים ולהחזיק ניירות ערך מחוץ לסין.

כיום יש לשוק האמריקאי מתחרה חדש בדמות שוקי ההון בסין. שוק ההון הסיני אמנם עודנו בשלבי התפתחות ויידרש עוד זמן עד שיהווה מתחרה ראוי למקביליו בארה"ב או בהונג קונג, אולם, על רקע המשבר הכלכלי בארה"ב והחסינות הפיננסית שהפגינה סין, יותר חברות סיניות בחרו להנפיק ולהירשם למסחר דווקא בסין. למגמה זו תורמים, בין השאר, המכפילים הגבוהים (יש כמובן הטוענים שמדובר בבוועה) לפיהם נסחרות חברות בבורסות בסין, זמינות הכסף להשקעה בסין והבטחון הרב יותר שמרגישים אנשי עסקים בסין שמזמן כבר אינה קומוניסטית, לפחות בכל האמור בשיטה הכלכלית.

נותר לראות היכן יבחרו החברות הפרטיות המובילות בסין להיסחר בעתיד וכיצד תעצב בחירה זו את התחרות בין שוקי ההון הסיני, האמריקאי והאחרים. דבר אחד ברור, חברות סיניות הן כיום חלק בלתי נפרד משוקי ההון הגלובליים. סין מייצרת יותר ויותר חברות מצליחות שמתחילות להתרגל את אט לסט נדרטים בינלאומיים של מסחר ושקיפות ומסוגלות לייצר הזדמנויות השקעה.

עו"ד עודד הר-אבן, שותף מנהל של ZAG/S&W במשרדנו בניו יורק
ohareven@zag-sw.com

צרו קשר

ישראל

משרד ראשי, תל אביב: בית ציון, שד' רוטשילד 41-45, ת"א 65784 טל': 03-7955555 דוא"ל: mail@zag-k.co.il אתר: www.zag-k.co.il

ארצות הברית | ניו יורק, בוסטון, וושינגטון | סין | בייג'ין, שנגחאי, שנזן | איטליה | רומניה